

CANCELL*
MARTISB**
1718*

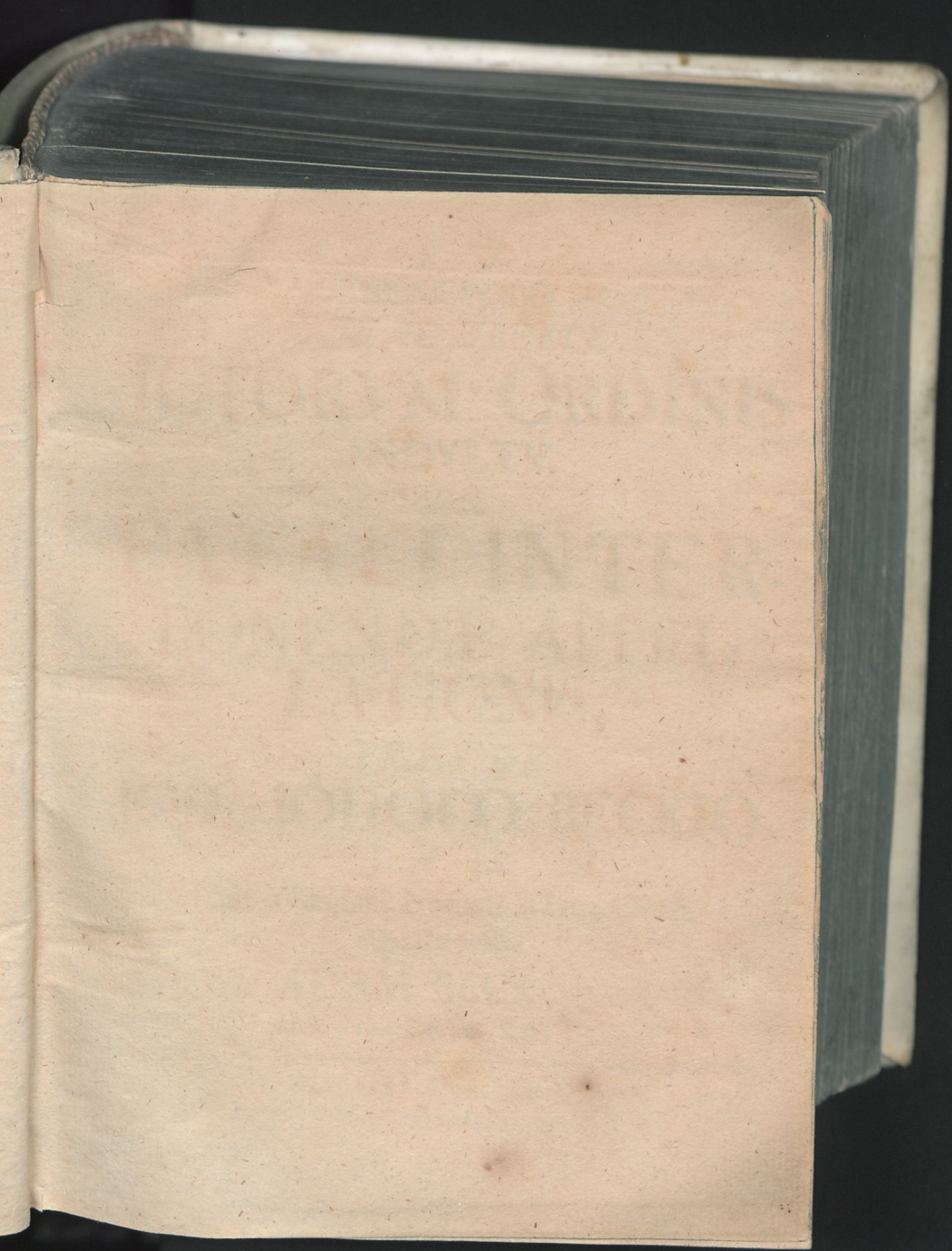
00 Tr

~~2557~~
~~XXVIII . 9 . α~~

V. L. C. 70. 59

28. April 15

ACTORVM ORDINIS

INDVLT

DE

FATALI INTER

PONENDE APPEL

LATIONIS

TRADIT

IOH. IOHANNES BECK

1711

In der Stadt Nürnberg Anno 1711

IOH. ADAM BECK

Maximilian Weidmann

Drucker in Nürnberg

Disputatio in iuris

O

AR

JUDICII

Jeboan Jura!

Antientis Summo Nuncio

EX

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

Jehovah Juva!

§. I.

Nter illa, quæ Juris-
 prudentiam nostram Roma-
 no-Germanicam premunt,
 si non opprimunt, haud mi-
 nimum locum tenet arbitra-
 ria litium hodiernarum in-
 doles: Vix enim notabilis,

*De Judiciis
 communi-
 ter hodie
 arbitrariis.*

sed tamen quodammodo dubius, in forum produ-
 cetur casus, ubi non litigaturus aut legem, aut can-
 onem, aut decisionem, aut praxin, aut rationem
 aliquam reperiet, & sic omnia ferme judicia magis
 ex iudicum arbitrio, quàm ex certa juris dispositione
 terminantur, & modò in uno eodemque negotio
 nunc pro actore, nunc pro reo, sententia fertur,
 sine variatione juris & facti, & solum ex eo, quia
 his iudicibus placet hæc opinio, aliis displicet, &
 contraria directa satisfacit, cum sine certa lege in-
 tot

A

tot opinionum varietate Respublica gubernetur. Confirmat hoc ipsum inter alios scitè & eruditè Hieron. de Cavallos in tractatu de Comm. Opin. in præfat. num. 109. Cùm iudices, inquit, possint, quæ placuerit, eligere opinionem, quid interest argumenta & fundamenta opinionum adducere? & sic semper in iudicis arbitrio facti quæstio & resolutio dependet. Porro num. 113. sequentia refert verba, in tanta varietate & incertitudine absque jure, & absque ratione vivimus, nihil certum habemus, neque stabile, omnia enim jura sunt arbitraria. Ulterius sub num. 120. rectè subjungit, & sic videte, quanta dubietate iudices sint circumducti, & quam utile esset, prædictas opiniones ad Leges Regias reducere; Item num. 25. ex quo notat Abbas, quod opinio potest se habere ad verum & ad falsum; Si verò se habet ad utrumlibet, sequitur, quòd absque lege certa vivatur. Item in Oratione ad lectorem, si omnes hæ contrariæ opiniones ad certam legem redigerentur, in arbitrio iudicis non esset modò hic unam, & illic alteram contrariam opinionem, sequi, prout amicitia postulat, cùm ferè omnes octingentæ quæstiones, sint quæstiones pro amico. Sic fiunt lites immortales sine spe justitiæ consequendæ ex certa lege, quia licet habeant communem opinionem pro sua causa, tamen iudex arbitratur ad lubitum, quòd malè ferunt Studiosi, cùm sic ad nihilum studia sua redigantur, &c.

§. II. Verùm hæc sententiâ nihil perniciosius, nihil videtur esse periculosius, periculosa enim est

Arbitrium
iudicis pe-
riculosum est.

est lex, quæ judicis arbitrio aliquid relinquit, & è contrario sancta & justa, si nihil ejus arbitrio committat. Ait *Aristoteles politicorum lib. 3. cap. ult.* & rectè quidem ait, illas leges optimè constitutas esse, quæ in omnibus, qui incidere possunt, casibus sancta sunt, quæque quam paucissima judicis arbitrio relinquant, quoniam qui legem imperare jubet, is Deum & leges jubet imperare, qui verò hominem, belluam adjungit, cum utriusque communis cupiditas & ira, Magistratus optimos alioquin variè pervertat, verba sunt *Menochii in tr. de Arbitr. Jud. quæst. lib. prim. proem. num. 1. 2. 3.* Rectè ait *Arth. Duck in tr. de Autoritate Juris Civilis lib. 2. cap. 6. §. 30.* Relinquere judices suo arbitrio nihil est injustus & perniciosius, ea de causa *Jacobi Menochii librum de Arbitr. Jud. Quæst.* Quidam damnant, quod judices sub specie arbitrii affectibus, corruptelis, sordibusque uti docuerit. Similiter *Petrus de Andlo de Rom. Imp. lib. 2. cap. 16.* sequentem in modum philosophatur, quid dicam de legum æquissimarum jurisque scripti observatione, quæ ferè nulla est, sed jure incerto vivitur, & in multitudine illiteratâ, quod unicuique sui arbitrii discretionem visum est, id in judiciis vim legum obtinere volunt. Concordat convenitque cum his *Natheni de Justitia Vulnerata pag. 643.* in verbis, in tam impunita & libera opinione & interpretatione, quâ Jurisprudencia ad contemptum redacta est, nostrapte voluntate excœcamur, vivimus & disputamus, ac si lumen veritatis nobis non afful-

geret, atque ipsa naturæ bona in nobis extincta forent, sic vanitati veritas, & opinionibus lex ipsa cedit. *Conf. Burchardus de Hod. Jurisprud. Nevvis & Remed. disc. p. m. 183.*

*Norma
juris, est
Jus Roma-
num,*

§. III. Equidem norma Jurisprudentiæ nostræ solet esse receptum Romanorum jus, ad quod, silentibus statutis & consuetudinibus localibus, velut sacram anchoram confugimus (hoc autem jus non aliter Germanos stringere, nisi ejus manifesta receptio probetur, fusius asseruit *Dn. Præses in tract. de Defect. Jur. Comm. in Germania, Probl. 4. §. 9.*) Verum in plurimis capitibus hoc deficere, & ingentem decisionum cumulum, quæ tamen legibus & definiri & amputari poterant, arbitrio judicis relinquere, vel ipse hujus Juris contextus, vel præsens nostra disputatio plenius docebunt, ne dicam, quod Romanorum placita à moribus, genio & indole Germanorum prorsus aliena, & infinitis nævis obruta sint, prout hoc alibi plenius demonstratum fuit: Accedit defectus prudentiæ civilis & legislatoriæ, sine quibus frustra quis solidiores in Jurisprudentia profectus aut sperare aut impetrare poterit.

*De Legibus
Regiis.*

§. IV. Quod si paucis saltem, & à primâ sui origine natales Romanarum legum per indicem inspiciamus, utrobivis haud leves advertimus nævos. Romulus, primus Romanæ Reipublicæ conditor, paucissimas condidit leges, ob paucitatem istam valde imperfectas & insufficientes: cumque is fratricida, raptor, variisque sceleribus com-
macu-

maculatus fuerit, vix sapientes à Principe, tantis
vitiis immerso, expectari potuerunt leges. Numa
Pompilius, Romulum secutus, advertens civitatem,
à Romulo ad bellum saltem dispositam paratamque
esse, pacis leges dedit, multosque quidem naves, à
Romulo commissos, correxit, namque præter alia,
ad Religionem spectantia, agros inter inopes divisit,
studium agriculturæ promovit, multitudinem se-
cundum artificia distribuit, calendarium emen-
davit, verum etiam, quod inter maximos naves
reputandum, populum superstitioni assuefecit, qui
navus eo periculosior, quo subtilior fuit, quo de
*conf. Plutarchus in Numa. Insufficienciam harum
legum colligere licet ex Tacito lib. 3. Annal. cap. 26.
Conf. Georgius Eberlinus de Orig. Jur. cap. 4.*

§. V. Ejectis Regibus, quanta confusio tum
in Jurisprudencia, tum in ipso Statu Romano per
leges XII. Tab., per secutam hinc interpretationem
prudentum & disputationes fori, per legis actiones,
per jus Flavianum, per plebiscita, & edicta Præ-
torum & Ædilium introducta sit, plenius tetigit
*Illustris Thomafius in tract. de Navis Jurisprud. Antie-
Justinianee per integr. lib. 1.* Ipse deinceps Augu-
stus, & reliqui ejus Successores usque ad Justinia-
num, reduceto Statu Monarchico, non quidem leges,
ad introducendam pacem & tranquillitatem pu-
blicam facientes, dare, sed magis artibus pseudo-
politicis dominatum suum stabilire quæfiverunt,
nam Juris Consultorum sub Augusto autoritas in-
tantum crevit, & semet extendere cœpit, ut non
am-

*De Statu
Jurispru-
dencia sub
Republ. &
Imperato-
ribus.*

amplius privata, sed ex Principis auctoritate publice responderent, & scripto quidem, non viva voce, non tamen licebat id omnibus, sed quibus à Cæsare jus respondendi datum, neque iudices à responsis horum Juris Consultorum recedere poterant: verum potestas istiusmodi Juris Consultis data sectæ incertitudinem juris auxerunt, quales sectæ maximè sub Imperatoribus florere, & incrementa capere cœperunt, atque inde tot nævi suborti, & corruptissimus Reipublicæ Romanæ Status deprehensus fuit, nam, quo magis falsum decorum in ea crevit, eo magis quoque omnium vitiorum irritamenta creverunt, nimirum luxuria, lascivia, luxus, adulteria, veneficia, falsa varii generis, ac fraudes, prout ante Constantinum Tacitus, Suetonius, & alii Scriptores Historiæ Augustæ, item Poëtæ Satyrici, Horatius, Juvenalis aliique passim docent, quas variorum Scriptorum querelas collegit Gothofredus Arnoldum tum lib. 8. de Moribus primorum Christianorum, tum in historia Ecclesiastica & Hereticorum sect. 4. & seq.

*De Juris-
prudentia
Justiniana,*

§. VI. Tametsi verò Jurisprudentiæ Justinianæ, in formam artis redactæ, magna gloria, magna existat dignitas, quod verum in illis jurium capitibus, quæ cum sana ratione & rationibus Reipublicæ nostræ conveniunt; Nulla tamen unquam methodus obscurior, & ad emendandam Jurisprudentiam & tranquillitatem externam promovendam ineptior fuit, quam illa Justiniani & Triboniani, uti plenius hoc ipsum demonstraverunt.

Frans-

Franciscus Balduinus in Justiniano, & Franciscus Hottomannus in Anti-Triboniano, conf. Dn. Praeses in tract. de Defect. Jur. Comm. in Probl. 8. §. 5. Quis sub Regimine Justiniani Status Publicus, qvalesve in hoc nævi fuerint? Agathias, Procopius, Procopii Anect. cum not. Nicolai Alemanni docere possunt.

§. VII. Mortuo Justiniano, & in Oriente & in Occidente autoritas Juris Romani valde decrevit, siquidem in Oriente nova legislatione græca, qvæ in Basilicis exhibetur, corporis Justiniani usus penitus ferè sublatus fuit, ex quibus Basilicis postea inibi jus dictum fuit, Italiam verò aliasque Imperii Occidentalis partes Gothi, Vandali, Longobardi, mirè miserèqve affligebant; Carolus Magnus verò, ejusque nepos Lotharius, temperamentum in devictis Germaniæ populis, adhibitum, subjugato Regno Italiæ & Romano Imperio applicuerunt, nimirum relinquebant his pristinam Longobardici & Romani Juris, quibus hætenus utebantur, libertatem, nisi Francorum legibus uti mallent. Jus Romanum verò, ultra sex ferme secula sepultum, instituta tempore Lotharii Bononiensi, ubi docebatur, Academia, longè maximos sensit progressus, & respirare cœpit, cumqve, deficientibus in Germania Academiis, Germani studio juris operam navaturi certatim eò contenderent, & in ipsa tandem Germania circa finem decimi quarti, & initium decimi quinti Seculi Academiae construerentur, & in iis placita Juris Romani, hætenus pro Oraculis habi-

De temporibus post Justinianum, & quando Jus Romanum in Germaniam penetravit.

habita, docerentur, non potuit non prolixissimus, & longe maximus Juris Romani usus existere.

*Querela de
recepto Ju-
re Romano
in Germa-
nia.*

§. VIII. Quamvis quidem viri prudentes, eruditi, & de salute Reipublicæ solliciti variè varias obmoverent querelas, quod introductio Juris Romani in Galliam & Hungariam longe maxima multarum calumniarum & multiplicatarum litium causa fuerit, ipsiqve Scabinatus & Senatus urbium, commercia maritima tractantium, hisce Juris Romani incrementis strenue resisterent, & non semel Dd. Juris ex Scabinatu & Senatu removerent, nihilominus tamen Jus Romanum sensim sine sensu emerfit, & ingentes ubicunqve progressus fecit. quod autem, (quamvis tacite ab Imperatoribus in illis saltem capitibus, ubi recipi potuit, ejusque receptio probatur, confirmatum sit) quanta laboraret miseria, facile ostendi potest, si legum interpretationem, imperfectionem, confusionem, obscuritatem, multitudinem, contrarietatem, imo ipsam ipsius Juris Romani compaginem, ex tot diversissimorum, diversas sectas diversas doctrinas foventium, Juris Consultorum principiis confarminatam inspicias, ne de subsecuta Glossatorum miseria, de fragili opinione communi, de rebus judicatis, haud raro sibi repugnantibus, quicquam dicam.

*Scopus ar-
gumenti.*

§. IX. In hoc igitur confusissimo Jurisprudentiæ Statu, & ubi pauca in ipsis rerum momentis obvenientia capita plenissime sunt decisa, non potuit non ingentes nancisci progressus arbitrium judicis

iudicis, quod tamen restringi, nulla autem ratione
 extendi debebat; Et eo fortè tendit tritum illud,
 citatum ab Illustri Strykio in *Introd. ad Praxin Forens.*
 plus valet favor iudicis, quam lex in Codice. Cum
 verò insignis, ad rem hanc evidentissimè demon-
 strandam, ex omni jure apparatus afferri, & vel so-
 lius Menochii amplissimus de *Quest. Jud. Arbitra-*
riis tractatus, jam aliquoties allegatus, luculentissi-
 mum assertionis nostræ argumentum sistere pote-
 rat; ne verò acta agere, aut hunc Authorem de-
 scribere videar, hoc saltem loco pro specimine
 inauguralis cujusdam dissertationis ex *Lauterbachio*
 (quem instar Compendii Universalis in omnibus
 ferme Academiis Germaniæ tractari videmus) illas
 quæstiones, quæ à solo iudicis arbitrio dependent,
 pertractabo, arbitraria, prout hæc quæstiones arbi-
 trariæ in suis obvenerunt titulis, methodo usus,
 brevitateque, cum ingentem alias tractatum circa
 hanc rem colligere potuerim, operam daturus.
 Ubi tamen promte fatemur, quòd, cum leges omnes
 casus, per tot secula obventuros, nec prævidere, nec
 definire possint, multa ita comparata esse, ut arbi-
 trium iudicis locum adinveniat, quod tamen, quan-
 tum possibile, restringi debebat.

§. X. Quòd consuetudo jus non scriptum sit,
 per diuturnos mores, accedente tacito summæ po-
 testatis consensu, introductum, non potest non
 notissimum esse. *l. 32. §. 1. ff. de LL. §. 9. Inst. de J. N.*
& Gent. Ad consuetudinem hanc requiritur (1.)
 rationabilitas, quod tamen non soli consuetudini,
 sed

Pag. 9.
 Compendii
 Lauterbachiani,
 de
 requisitis
 consuetudi-
 nis.

sed omni legi humanæ commune, nec singulare, quid est, nam, quod irrationabile est, nullo temporis momento subsistere, & firmitatem aliquam Juris capere potest, *c. f. X. de Consuet.* (2.) Requiritur tacitus summæ potestatis consensus, nam, cum consuetudo legem tollit, quod privati suis actionibus efficere nequeunt, tacitus ad minimum illius, qui Imperium tenet, consensus erat necessarius, is enim legem tollit, qui legem dat. *l. 35. ff. de R. I.* (3.) Ad hanc tum actuum frequentia. *l. i. C. quæ sit long. temp. Consuetud.* nullo scilicet contrario actu interrupta. *arg. cap. fin. X. de Consuetud. l. fin. C. quæ sit long. Consuetud.* (4.) Tum temporis diuturnitas requiritur, nimirum tot actus, tantumque temporis intervallum heic desideratur, ex quibus de præsumto summæ potestatis consensu constet, *Illustris Dn. Stryk. in Usu moderno tit. de LL. §. 12.* Cum verò nec actuum frequentia, nec diuturnitas temporis definita sit in Jure, adeoque arbitrium judicis locum hic invenire debebat, atque hoc est, quod urget *Lauterb. in verbis, sub lin. 9.* expresis. **DE UTROQUE HORUM COGNOSCIT JUDEX** *arg. l. i. ff. de Fur. Delib.* Interim plurima, quæ à Dd. de Consuetudine tractantur, ad quæstiones de lana caprina spectant, cum in populari quidem Statu, ubi Regimen penes populum residet, consuetudo introduci potuit, rarò verò hoc in Monarchico, aliisque Statibus, contingit, inde plurima Juris Romani capita, heic obvenerunt, nostris Rebus publicis vix applicari possunt, imò nostris consuetudo moribus vel ideo

ra-

rarisima est, cum Imperantis confirmatio non facile probari queat, sine hac autem coetera omnia requisita effectu carebunt.

§. XI. Ad cautionem iudicio fieri requirit Author, ut uno, vel pluribus idoneis fidejussoribus, caveatur. *l. l. 5. §. 1. ff. Qui satisd. cog. l. 1. ff. in in jus voc. ut eant.* Neque regulariter pignora sufficiunt, *l. 1. Qui satisd. cog. l. 7. ff. de Præst. Stip. Nov. 53. cap. 2. & 3.* & recte quidem, quotiescunque enim iudici exponenda cautio, toties requiruntur fidejussores, *d. l. 7. de Præst. Stip. Nov. 103. & 112.* at si parti privatim præstanda erit cautio, pignora admittuntur, *arg. §. 14. de Obligat. quæ ex delict. l. 15. de R. I. l. 1. §. 9. de Collat.* nisi aliud receptum, aut partis nihil intersit, rationem in eo collocant, quod in pignoribus tum onus custodiae, tum difficilis æstimatio litis, tum operosa pignorum venditio obviant, quæ omnia in fidejussoribus cessant, cum parata in eos sit iudicis executio, ne dicam, quod res pignori alteri possit esse obstricta ex antiquiori hypotheca, & sic iudicium elusorium redderetur, sed quæstio hæc semet sistit, quinam tandem fidejussores idonei sint iudicandi? respondet *Lauterb. in lin. 17. FIDEJUSSORES IDONEI CENSENTUR ARBITRIO JUDICIS l. 9. Qui satisd. cog. ex facultatib⁹ sc. & conveniendi facilitate.*

Pag. 35.
De Cautionibus.

§. XII. In eadem cautionis materia secundum usum modernum actor de iudicio peragendo, & expensis, in casum succumbentiæ refundendis, ut & de reconventionem, modò adversarius ante litem contestatam hoc petierit, cavere debet, quo de

Pag. 35.
De Cautione ab actore præstanda.

videatur *Carpzov. lib. 1. Const. 5. def. 1. & in Proc. civ. tit. 9. artic. 5. num. 28.* Immobilium autem possessores plurimis in locis neque cavent, neque nudè saltem promittunt, *conf. l. 15. pr. junct. §. 7. qui satisd. cog.* & si postea desinunt esse possessores, non tamen denuo cavetur. *d. l. 15. §. fin. eod.* necessarium tamen est, ut hoc casu obligent res ipsas, *arg. l. 3. §. fin. l. 4. ff. ut in possess. legat.* Reus autem regulariter non cavet, nisi de fuga suspectus sit. Magna tamen circa priorem adductam cautionem ratione quantitatis, cum lis, expensæ, & reconventio incertissimæ sint, suboritur difficultas, respondet *Lauterb. QVANTITAS HUIUS CAUTIONIS JUDICIS ARBITRIO RELINQUITUR. Carpzov. lib. 1. const. 5. def. 8.*

Pag. 36.
De Impedimentis
non bene
Ehehaff:
ten.

§. XIII. Quotiescunque quis cautionibus in judicio sistendi causa factis, non obtemperaverit, toties contra reum & fidejussores actio ad exigendam pœnam promissam (quæ tamen hodie valde rara est) vel, si hæc non fuerit promissa, ad verum actoris interesse, ex illo tempore, quo sisti debuit, reus, æstimandum, datur *l. 2. §. fin. ff. Qui satisd. cog. l. 12. §. 1. Si quis caut. in jud. sist. caus.* Utrobivis tamen reus, quando vel fonticas causas, vel legitimæ impedimenta allegare & probare potest, audiendus, atque ad hæc impedimenta valetudinem, furorem, publicam incarcerationem, mulieris citatæ gravitatem, tempestatem, absentiam Reipublicæ causa, funus domesticum, munus publicum, belli & pestis periculum, fonticum conjugis & liberorum morbum, carentiam Advocati & Procuratoris, referunt, imò

imò, quoniam istiusmodi impedimenta, ob communem fragilitatem aliosque casus insperatos infinitis modis obvenire, & nulla prudentia humana anteverti aut prævideri poterant, suppeditat *Lauterb.* regulam in verbis, *QVÆ JUDICIS ARBITRIO RELINQVUNTUR*, *Carpzov. in Proc. tit. 8. art. 2. num. 43.*

§. XIV. Dilationum materia, quæ ob perverfos litigantium mores & pugnandi prurimum omni modo potius coarctari, quam ampliari debebat, in jure frequentissima est, nihil autem est aliud dilatio, quam rei agendæ in aliud tempus rejectio, & sunt adeo dilationes feriæ particulares, & lapsi termini in terminum rejectio, prorogatio autem, magnam cum dilatione affinitatem habens, est termini nondum elapsi in alium productio. Varias dilationum divisiones refert *Lauterb.* & infiniti alii scriptores. In causis civilibus regulariter una dilatio, in capitalibus autem, excepto adulterio, ne matrimonia diu turbentur, reo tres, actori duæ concedi solent dilationes. *l. fin. ff. de Feriis & dilat.* Verum nec illa omnia certam aliquam regulam inducere possunt, cum secundum *Lauterb.* *HODIE MATERIA DILATIONUM TOTA DEPENDEAT EX ARBITRIO JUDICIS*, ita tamen, ut plus reo, quam actori indulgeatur.

§. XV. De variis clausulis, quæ in libello tum exordio, tum facti narrationi, tum ipsi etiam conclusioni adjici solent, plurimum sunt solliciti Dd., imò integros hac de re tractatus, à nonnullis con-

Pag. 39.
De Dilati-
onibus.

Pag. 41.
De Clausu-
la salvo
jure ad-
dendi.

conscriptos, deprehendes, disqvirit *Lauterb.* quid illa clausula salvo jure addendi, minuendi, corrigendi, & mutandi, salvis quibuscunqve aliis juris beneficiis, operetur? Respondet cum allegato *Vultejo & Ummio*, quod hæc clausula sine effectu sit, **POTESTAS ENIM MUTANDI PENDET à LEGIS VEL JUDICIS ARBITRIO.** l. 3. C. de *Edendo* §. 34. *Inst. de Act.* Hodie quidem ante litem contestatam mutari potest libellus, judicium enim nondum cœptum est, modò indemnis servetur reus, postea autem hoc non licebit, nisi in accidentalibus, non substantialibus contingat, uti, si qui primò eqvum, postea bovem petit, nam tunc actor, mutaturus libellum, ab instantia recedere, ac, refuis expensis prioris instantiæ, novum processum impetrare debet, *conf. l. 46. ff. de Judic. Carpz. part. 1. const. 11. def. 1. 2. 9. Gail. lib. 1. O. 51. num. 9.*

Pag. 60.
De Salaris
Advocato-
rum.

§. XVI. Magna suboritur difficultas de honorario, aut salario Advocatis præstando, atqve hoc, licet aut incertum sit, v. g. dabo honorarium, aut, si nihil promissum sit, l. 1. §. 10. de *Extraord. Cognit.* l. 13. §. 9. C. de *Judic.* aut, si Advocatus non vicerit, *arg. l. 10. §. 1. de Negot. Gest.* aut, si in casum victoriæ promissum, causa tamen amicabili compositione transacta sit, nihilominus deberi, l. *fin. ff. de Mandat.* asserunt ferè omnes. Si promissum sit annuum salarium in causam victoriæ vel amicabilis compositionis, tum integrum debetur, licet intra annum Advocatus decesserit, l. 38. §. 1. ff. *Locati.* Quod de usu quidem verum, de jure autem solutum me-

merito repeti debebat, *l. 1. §. 13. de Extraord. Cognit.*
 Quod enim pro opera debetur, non nisi præstita
 opera debetur: Neque etiam in casu promissi salarii
 annui refert, utrum lis finita sit, an verò non requi-
 situs Advocatus parum aut nihil operarum præsti-
 terit, nihil enim hic Advocato, utrobivis parato,
 imputari potest, perinde, quemadmodum professor,
 propter pestem vel alium morbum non legens, sa-
 lario suo non erat privandus: movetur autem hic
 quæstio, si indefinitum Advocato salarium annuum
 sit promissum, quid tum juris sit? Respondet
*Lauterb. QVANTITATEM SALARII, SI FAM
 NON SIT CERTUM EX CONVENTIONE, DETER-
 MINAT JUDEX, Ord. Cam. part. 1. tit. 46. & 64.
 Gail. lib. 1. observ. 44. num. 4.*

§. XVII. In actione quod metus causa, ubi
 aliquis vi metuque compulsus aliquid gessit, unde
 læsus est, & ubi proinde naturalis agendi libertas
 nobis prorsus ademta erat, ex parte agentis vis in-
 justa, factoque atrox *l. 3. §. 1. l. 21. pr. ff. l. 9. C. quod met.
 cause.* ex parte patientis metus præsens, justus,
 qualis est metus mortis, etiam civilis, stupri, amis-
 sionis omnium vel plurium bonorum requiritur.
 per textus à *Lauterb. allegatos*, non autem sufficit
 timor vel vexationis vel infamiæ, hanc enim pri-
 vatus non infert, *l. 7. pr. Eod.* neque metus potentia
 vel reverentiæ *l. 6. C. Eod.* nondum enim hic peri-
 culum aliquod versatur, adeò, ut propter hunc me-
 tum gesta nec officio judicis rescindantur, nisi me-
 tum inferens terminos reverentiæ, sibi alias debita,
 ex-

Pag. 77.
 De Metu
 illato.

excedat, minæque concurrant, aut magna subit læsio, tum enim & in hoc & in cæteris casibus necessum est, ut *ARBITRIUM JUDICIS* hic obfervetur. *conf. Gail. l. 2. obs. 93.*

Pag. 78.
De Actione
quod metus
causa.

§. XVIII. Actio quod metus causa, quæ ex delicto, scilicet ex vi compulsiva oritur, contra metum inferentes, & quidem contra singulos in solidum datur, unius tamen præstatione cæteros liberante, *l. 14. §. fin. & seq. ff. quod met. caus.* ita, ut adversus tertium etiam rem possidentem, detur, *l. 14. §. 5. Eod.* Repetitur autem res cum fructibus, à delinquente & m. f. possessore etiam percipiendis, *l. 12. l. 14. §. 7. quod met. caus. QVÆ SI AD ARBITRIUM JUDICIS NON RESTITUANTUR* intra annum utilem reus, etiam b. f. possessor, in quadruplum, cui res inest, condemnatur, post annum verò, causa cognita, actio datur in simplum, quæ est perpetua, *l. 14. §. 1. & 3. quod met. caus.* Dubito autem valde, an hæc quadrupli pœna in Germania teneatur cum istiusmodi privatorum pœnæ nunquam sint receptæ, prout solide dixit & deduxit. *Dn. Thomafius in diff. de Usu Pœnal. act. in for. Germ.*

Pag. 81.
De Restitu-
tione mino-
rum læso-
rum.

§. XIX. Quòd minores ob lubricum ætatis lapsum, & si vel ætatis facilitate, vel adversarii malicia lædantur merito restituantur, id, uti quidem natura non determinavit, per leges tamen positivas optimè introductum, atque talis facilitas tam diu præsumitur, quam diu non apparet dolus minoris, *l. 25. pr. ff. de Minor. excipiunt, si minor ex mero casu fuerit læsus, quando v. g. emit ædificium, quod vel incen-*

incendio, vel fulmine, vel inundatione perit, per
l. ii. §. 4. de Minor. Aut, si ex sententia iudicis, quæ
 in rem iudicatam transit, læsus fuit, tunc enim ex
 lubrico ætatis, quorsum leges respiciunt, non lædi-
 tur. Læsiõ autem hæc ita debebat esse comparata,
 ut inde minoris conditio deterior facta fuerit, v. g.
 si res amissa fuerit, neque præcisè enormis, sed
 qualiscunqve desideratur læsiõ, *arg. l. i. ff. de Minor.*
 Verum quando demum dicitur minor læsus? Re-
 spondet *Lauterb.* **QUANTITATEM JUDEX**
COGNOSCIT, *arg. l. i. §. i. de Jur. Delib.*

§. XX. Varia sunt, quæ iudicem solent red-
 dere suspectum, suspectus est, qui non est medius
 inter utramqve partem, sed studio magis in hanc,
 quam in aliam partem inclinatur, id quod ex infinitis
 passim passionibus, quibus iudices irritari solent,
 constat. Cum autem gravissimum sit incommo-
 dum suspectum habere iudicem, qui, neglecto juris
 & æqui æquilibrio, haud obscure alteri gratificatur
 parti, ob sanctam iustitiæ administrationem parti-
 bus utiqve integrum licitumqve esse debebat, quan-
 do talem iudicem recusaturæ sunt, *l. 16. C. de Judic.*
 Causæ autem, suspectum iudicem reddentes, sunt,
 si vel commodum vel incommodum sentiat, *l. 17.*
de Judic. In propria causa cœcutimus, & si non
 palam, tamen clam propriam utilitatem quærimus,
 referunt huc, uti dictum, si alteri litigantium ejus-
 que causæ faveat, si inimicus sit, si ejusdem causæ
 Advocatus, Procurator, aut testis fuerit, interest
 enim, ne malè vel causam perorasse, vel testimonium
 C non

Pag. 100.
 De Suspecto
 Judice.

non ritè deposuisse videatur, porro spectat huc, si ad unius ex litigatoribus domum divertit, si vel ipse ad aures litigantis insufurrat, vel sibi insufurrari patitur, si ante plenam causæ cognitionem de ejus bonitate & statu vel confidenter nimis & præsumtuosè, vel nimis abjectè & depressè verba facit: cum autem tales causæ recufationis infinitæ ferè sint, inde subjungit *Lauterb.* in verbis, **RELIQVÆ CAUSÆ CERTA REGULA DEFINIRI NON POSSUNT, SED JUDICI RELINQVENDÆ SUNT.**

Pag. 101.
De Foro
domicilii
voluntario.

§. XXI. In materia de foro competente, imprimis quoad forum domicilii, non levis sæpe subnasci solent quæstiones: quoad voluntarium domicilium, necessario oppositum, dicunt Dd., quod hoc ex libera voluntate eo ipso constituatur, dum quo in loco habitat, & animum ibidem consistendi, si nihil avocaverit, expressè declarat, quod ipsum etiam duobus in locis constitui potest, & tum actor, ubi reum convenire velit, habet electionem; neque obstat, quod per rerum naturam duobus in locis non possimus habitare, nam, qui Lipsiæ habitat, non potest dici Francofurti habitare, respondeo, ad habitationem propriè factum personæ non requiritur, sed per alias etiam personas inhabitare, & negotia quælibet tractare possumus, cum autem hoc non tantummodò expressè, verum etiam tacitè ex facto & circumstantiis, ex quibus nihil aliud colligi potest, quam voluntas electi domicilii, constituatur, ita hoc potissimum contingit, si quis

Jus Civitatis, ubi habitat, vel impetraverit, vel potiores res illuc detulerit, vel plenariam rerum suarum administrationem inibi instituerit, quoniam nemo regulariter tales actus suscipere censetur, nisi perpetuum quasi in tali loco commorandi animum teneat, & quamvis quidem novum domicilium, ubicunque lubet, dummodo non prohibeatur, constitui possit, in dubio tamen, uti *Lauterb.* vult, revertendi animus præsumitur, *vid. Gail. l. 2. observ. 35. num. 7.* Ubi subjungit *Lauterb.* JUDEX TAMEN DE HOC COGNOSCIT. Verius autem est, quod domicilium non præsumatur alibi constitutum, at, si id constat, tum prius domicilium sublatum censetur, *arg. l. 27. §. 2. ad Municip.* difficile enim est in duobus locis domicilium habere, neque pluralitas domiciliorum, sed id, quod facilius, præsumitur.

§. XXII. Singulare aliquod & maxime privilegium forum tenent nonnullæ personæ, quod nimirum, præteritis inferioribus instantiis, reum statim ad Consistorium Principis evocare, & inibi convenire possint, contingit hoc, si actores sint pupilli, viduæ, diuturno morbo defatigati, vel similes personæ, fortuna miserabiles *l. un. C. quando Imper. int. Pup.* Quod in exteris quoque Regnis & apud inferiores Status, non verò in Camera observari, tradunt allegati *Carpzov. Gail. & Gronov.* Quoad Camera ratio in eo consistit, quoniam Imperatores per Capitulationes se obstringunt, quod nolint causas ab inferioribus judiciis avocare: illud autem nihil referre videbatur, sive pupilli

Pag. 104.
De Foro
privilegia-
to à parte
actoris.

tutores habeant, siue non, & prædictæ personæ
 pauperes sint an divites, nam miseria earum in
 orbitate consistit, quin & privilegio hoc cæci, surdi,
 muti, leprosi, furiosi gaudent, subiungit *Lauterb.*
QVOD ISTIUSMODI PERSONARUM CONDI-
TIO JUDICIS ARBITRIO RELINQVENDA
SIT. Interim tamen, virgines & meretrices, qua
 tales, tali privilegio non gaudebunt.

Pag. 146.
De Dejectis
vel effusis,

§. XXIII. Actio de dejectis vel effusis perso-
 nalis est, & competit adversus inhabitatores ædium,
 ex quibus aliquid vel dejectum vel effusum est
 eum in locum, quo vulgo iter fit, ad damnum, per
 hoc datum, vindicandum, nascitur ex quasi delicto,
 §. i. *Inst. de Oblig. quæ quas. ex delict.* Imputatur
 enim patrifamilias, quod pessimam, aut ad mini-
 mum talem hominum turbam, quæ aliis facile nocere
 potest, receperit: ideò autem inhabitans teneba-
 tur, quoniam, pluribus inhabitantibus, prætereun-
 tes scire non possunt, à quo hoc factum perpetratum
 fuerit, inde, omnibus hoc negantibus, læsi & elu-
 derentur, & delictum hoc impune foret, si tamen
 quis solus habuerit cœnaculum, ex quo dejectio vel
 effusio facta sit, is solus tenebitur: Quoad repa-
 rationem damni, distinguunt inter rem æstimabi-
 lem & inæstimabilem, si damnum datum in re æsti-
 mabili datur in duplum, *l. i. pr. & §. 4. de his qui effud.*
 Quod hodie non tenet, cum simplex damni repa-
 ratio cum omni causa sufficiat, sin verò in re aliqua
 inæstimabili, veluti in membris aut corpore nostro
 damnum fuerit datum, subiungit *Lauterb.* **DATUR**
IN

IN ID, QVOD JUDICI ÆQVVM VIDETUR,
 ÆSTIMATIS OPERIS ET IMPENSIS, *l. i. pr. l. 5.*
§. 5. ff. de his qui effud. liber enim homo, uti passim lo-
quuntur, non est in commercio.

§. XXIV. Actio finium regundorum est,
 quâ propter terminorum confusionem agitur inter
 illos, qui confines habent agros, ad illorum fines
 discernendos, & declarandos, nec non ad præsta-
 tionem ejus, quod eo nomine interest. Duo igitur
 hic concurrunt, tum Obligatio ex jure in re, ubi
 ipsa res vindicatur, tum obligatio ex jure ad rem,
 ubi fructus interea à possessore percepti petuntur,
 quatenus igitur hæc actio est realis, ex dominio
l. 4. pr. l. 8. pr. l. 12. ff. fin. regund. Quatenus vero
 est personalis, non ex quasi contractu, uti *Lauterb.*
 vult, quin potius vel ex delicto vero, vel ex quasi
 delicto nascitur, illicitum enim est, etiam per igno-
 rantiam terminos confundere, cum horum quili-
 bet metam nosse debebat, quod etiam vel in deliquet,
 quoniam in §. 3. & 4. 1. de Obligat. quæ ex quas. Con-
 tract. Non refertur inter illas species, quæ ex quasi
 contractu oriuntur, *Conf. §. penult. Instit. de Offic.*
Judic. & §. 28. Inst. de Act. Debent autem litigantes,
 & de confinio certantes probare non dominium,
 seu jus in re, si illud possideant, sed fines, quos asse-
 runt, nimirum per instrumenta, testes, lapides (vul-
 go *Gränz-Steine*) arbores (vulgo *Leg-Bäume*)
 subjungit *Lauterb.* JUDEX HIC PER AGRIMEN-
 SOREM, PARTIBUS PRÆSENTIBUS VEL CON-
 TUMACITER ABSENTIBUS, DE TERMINIS
 CO-

Pag. 149.
De Conf-
inio.

COGNOSCIT, l. 8. §. i. ff. *fin. regund.* Interdum etiam per adjudicationem novos constituit, quia adjudicatione statim dominium transfertur.

Pag. 151.
De Immodica læsione in judicio familia herciscunda facta,

§. XXV. Ardua est in materia de familia herciscunda quæstio, an, si divisio hereditatis per sententiam judicis, in rem judicatam delapsam, facta fuerit, firma sit, licet falso coheredi adjudicatum, & immodicè quis læsus fuerit, utrumque affirmat *Lauterb. per textus inibi allegatos*, prius quidem facile concesserim, cum res judicata pro rei veritate habeatur, nec amplius an verum quid, sed an ita judicatum fuerit, inquiratur, posterius autem falsum esse putem, quoniam remedium l. 2. *C. si advers. Sentent. & l. un. C. de in integr. restit.* Ubi contra rem ipsam judicatam restitutio datur, in omnibus, ubi læsio aliqua obvenit, causis, merito locum habet, imò ipsi majores ex clausula generali, si qua mihi iusta causa *ex l. 26. ff. ex quib. caus. maj.* restituuntur, igitur tale quid & in hoc judicio obvenire debebat, nam ubi iusta causa adest, ibi restitutio fieri debet, at verò in enormi læsione est iusta causa. *E. Qvin* iudicium familiæ herciscundæ instar emtionis est, *l. 1. C. Comm. utriusque Judic.* E. non minus, sed magis potius hic restitutio tenere debebat. Quod si vero privato heredum arbitrio divisio facta fuerit, potest revocari id, quod falso coheredi datum per conditionem indebiti, imò resarciri debet etiam modica inæqualitas per famosam *l. 3. C. Comm. utriusque Jud.* Verum hic quæstio suboritur de quanto, in quo quis læsum se esse profiteretur, respondet *Lau-*

Lauterb. QUANTITATEM LÆSIONIS JUDEX
ÆSTIMAT, *Mynf. Cent. 8. observ. 61.*

§. XXVI. Positionum usus in Camera, aliisque judiciis, frequentissimus est, sunt positiones distincta capita intentionis litigantium, eum in finem exhibita, ut adversarius ad ea respondeat, & sic veritas tanto propius citiusque eliciatur. Fine autem differunt ab articulis, qui exhibentur, ut per testes & instrumenta probentur, hæc tamen differentia in *Recessu Imper. de anno 1654.* & in ipsa Camera Imperiali non attenditur, formantur ab actore positiones in specie, à reo defensionales & illorum Procuratoribus de probandis in iudicio. Actor quærit de facto, quod continetur in libello, item de Jure Statutario & consuetudine, non verò de Jure Communi scripto, quatenus receptum intelligitur, neque de facto alieno, neque de proprio, respondentis existimationem lædente, nisi cardo negotii in ejusmodi positione versetur. Debent autem hæc positiones pertinentes & claræ esse; Quæ positio partim vera, partim falsa est, illa in totum negari potest, omnes in Camera positiones admittuntur, modo non sint Juris Communis recepti, subjungit *Lauterb.* ITA TAMEN, UT JUDICIS ARBITRIUM NON EXCLUDATUR, *vid. Gail. l. 3. observ. 82. num. 10.*

§. XXVII. Sponsiones, quæ nihil aliud sunt, quam conventiones, quibus de veritate vel eventu alicujus rei contententes aliquid ea lege, ut victori cedat, ponunt vel promittunt, de omni jure licitas esse,

*Pag. 155.
De Positionibus.*

*Pag. 161.
De Sponsionibus.*

esse, cum liberrimum de re nostra disponendi arbitrium involvant, vix dubium est, neque vel æqualitatem vel remedium l. 2. C. de Rescind. Vendit. hic attendi, extra omne dubium est, dolus tamen & captiositas est. v. g. *Dasß der Stadt-Schreiber zu N. weder lesen/noch schreiben kan / cum vocabulum weder necessario legere, & vocabulum noch urique scribere possit. Rectè tamen pro coercenda hominum avaritia in Reform. Francofurt. tit. von Wettten/ disponitur, quod istiusmodi sponso non debeat esse prorsus immodica, interest enim Reipubl. ne homines re sua abutantur. QVÆ AUTEM TALIS SIT, JUDEX ÆSTIMAT SECUNDUM LAUTERB. NOSTRUM.*

Pag. 165.
De Sumt.
fun.

§. XXVIII. Actio funeraria, quæ speciem aliquam actionis negotiorum gestorum involvit, sed tamen quodammodo laxior est, illi consultit, qui expensas funeris causa fecit, ita, ut illas ab illo, qui hoc munus subire, & impensas ferre debebat, repetere possit, l. 12. §. 2. l. 14. §. 13. ff. de Religios. & sumt. fun. Actio hæc tum perpetua, tum subsidiaria, tum privilegiaria est, requirebat enim publica utilitas, ne cadavera diu remaneant insepulta, objectum hujus actionis constituunt sumtus, sine quibus funus honestè duci non potest, l. 14. §. 3. & 4. Eod. Eoque spectant vestes lugubres, fasciæ, pepla, quæ Cognatis dari solent, convivia, commendationes, ita tamen, ut utrobivis dignitas, conditio & status defuncti inspiciantur; Nam tum in excessu, si quis vilioris, tum in defectu, si quis illustrioris conditio-

nis fuerit, hic utiqve peccari potuit, qvare subjungit
Lauterb. MODUS ÆSTIMATUR A JUDICE,
l. 12. §. 5. Eod.

§. XXIX. Juramentum purgatorium est, qvo, jubente judice, suspicionibus gravatus illud, qvod sibi objicitur, falsum esse asseverat, atqve sic innocentiam suam ostendit, ortum ex Jure Civili, auctum ex Jure Canonico, approbatū Jure Novissimo *in Recessu Imp. de an. 1548. tit. Wie gegen denen/ §. 1.* Defertur autem à judice ex officio ob defectum aliarum probationum, cum enim hic modus probandi saltem extraordinarius sit, in concursu aliarum probationum meritò cessare debebat, debent autem hic subesse suspiciones, graviter juraturum prementes, qvæ neqve torturæ, neqve juramento suppletorio locum faciunt, subjungit *Lauterb. QVÆ AUTEM TALES SINT SUSPICIONES, JUDEX COGNOSCIT.*

§. XXX. Juramentum litis decisorium, à judice delatum, dicitur necessarium, qvod judex alicui ob imperfectam suæ intentionis probationem, confirmandam & supplendam defert, unde etiam suppletorium audit. Per hoc juramentum non transactum, uti in judiciali juramento, qvod à parte parti in judicio, judice comprobante, directò litis decidendæ causâ defertur, *per l. 12. pr. §. 1. de Reb. Cred.* sed probatum videtur. Nam non defertur hoc juramentum ex consensu partium, sed consensu judicis, si aliquid probatum fuit, hoc autem juramentum judex ex officio deferre debet ob inopiam semiple-næ probationis tantum, v.g. si quis unum testem

D ex

Pag. 179.
 De Jura-
 mento pur-
 gatorio.

Pag. 185.
 § 186.
 De Jura-
 mento litis
 decisorio.

exceptione majorem habuerit, ita tamen, ut, hoc omisso, ab illius sententia appellari possit, imò hoc *PRÆVIA COGNITIONE* post causæ conclusionem, & in ipsâ definitivâ deferri potest, judici enim nunquam concluditur.

Pag. 220.
De Tempore
re com-
modato ad-
jecto.

§. XXXI. Commodatum esse contractum realem, quo certus & gratuitus rei usus eâ lege conceditur, ut, eo finito, res in specie restituatur § 2. *Inst. quib. mod. re contrah. Obligat. l. 2. pr. de reb. Cred.* vel tyronibus notum est, requiritur autem, ut res sit usus gratia tradita l. 1. §. 4. ff. de Oblig. & Act. usus autem hic certus esse debet, certus est ratione temporis vel expresse, quo finito, res est restituenda, licet casus usum impediverit, ususque modo & tempore fuerit circumscriptus v.g. quando eqvum vel ad iter, vel ad nuptias commodaverit. Tempus autem illud adjicitur etiam tacite ex ipsa rei natura, *Lugo de Just. & Jure disp. 2. sect. 2. & 9.* Addit *Lauterb. PRO JUDICIS ARBITRIO*, nam qui mihi ad iter Cassellanum eqvum commodato dat, is per tot dies eqvum commodasse censetur, quo commode & locū hunc attingere, & eqvus etiam reverti possit.

Pag. 268.
De Cessante
Sc. Vell. ob
pretium
acceptum.

§. XXXII. Sctum Vellej. maxima laborare iniquitate, & plenissimam defraudandi occasionem fœminis, pro aliis intercedentibus, suppeditare, neque fragilitatem sexus hanc fraudem excusare, nam ita fœminæ nec donare, nec dominia transferre, nec testamenta condere possent, jam dudum à multis JCtis demonstratum fuit. Tantum abest, ut sexus fœmineus fragilior sit, ut fœminæ ad acqviendum con-

conservandumque patrimonium magis circum-
spectæ & intentæ, quam ipsi masculi, deprehendan-
tur, interim tamen multifariæ sunt causæ & exce-
ptiones, ab ipso authore allegatæ, quæ hoc benefici-
um cessare faciunt, ad duas priores refert author
dolum mulieris, beneficia enim delinquentibus non
dantur. *l. 37. ff. de Minorib. & (2.) si pretium inter-
cessionis acceperit. l. 23. pr. & §. 1. C. ad Sct. Vellej.*
Nam uti pessima avaritia coercenda, ita avaræ mu-
lieri non succurrendum est, quæstio autem est, de
quanto pretii? Respondet *Lauterb. DE CUJUS*

QUANTITATE JUDEX ÆSTIMAT.

§. XXXIII. Cum officium nemini debeat esse
damnosum, adeoque mandatarius, qui mandatum
seu negotium aliquod gerendum suscipit, merito
indemnis servari debebat, eoque nomine ipsi, ejus-
que heredibus per contrariam mandati actionem
adversus mandantem, ad indemnitatem ratione
mandati consequendam, consulitur; Quare sumtus
b. f. factos *l. 12. §. 9. Mandati*, etiamsi mandans minus
impendisset *l. 27. §. 4. Eod.* aut mandatarius negotium
finire non potuerit. *l. 56. §. fin. Eod.* aut, si sine culpa
negotium contrarium forte exitum fuerit expertum,
primo jure repetit *l. 10. §. 9. Eod.* In mandato enim
damnum, ex ipso negotio mandato acceptum, re-
stituitur *l. 61. §. 5. ff. de Furt.* Illud autem, quod ex
casu fortuito subnascitur damnum, si v. g. mandata-
rius in latrones inciderit, & sic notabilem substan-
tiæ suæ portionem amiserit, non restituitur *l. 26. §. 6.*
Mandati, l. 23. ff. R. I. Nemo enim casum, qui à
nostro

*Pag. 289.
De Actione
Mandati
contraria.*

nostro non dependet, arbitrio præstat; Imò, si quid de suo impenderit mandatarius, mandans, in mora constitutus, usuras eo nomine exsolvere debet *l. 32. §. 2. ff. de Usur.* Subjungit *Lauterb.* **ET QUANDO CUNQUE JUDICI FUERIT ÆQVUM VISUM.** Quotiescunque enim ex mandato mandatario aliquid abest, toties hoc omne ipsi restituendum venit.

*Pag. 309.
De Pretio
in arbitri-
um tertii
collato,*

§. XXXIV. An pretii determinatio in arbitrium tertii conferri possit! disquiritur, distinguendum hic solet, an ille tertius incertus aut certus sit, priori casu emtionem nullam, *l. fin. C. de Contrab. emt. l. 25. ff. locati*, nec ad boni viri arbitrium recurrendum esse, autumant, si verò ille tertius fuerit certus, tum emtio sub conditione videtur contracta, & si arbitrator, ita electus, pretium definire vel non possit, vel etiam nolit, venditio deficit; Si verò definiat, ejus arbitrio standum est. *§. 1. Inst. de Emt. l. fin. C. de Contrab. Emt.* Nisi nimis magno vel parvo pretio rem æstimaverit, **TUNC ENIM ARBITRATOR JUDEX**, quod autem *Lauterb.* putet, læsionem, dimidium non excedentem, hic à judice advertendam esse, id rationi juris non videtur congruum, nam, quando tertius electus æstimat, perinde est, ac si partes ipsæ æstimassent; Sin autem hoc factum, nulla, nisi quæ dimidium excedit, læsio attenditur.

Epilogu.

§. XXXV. Sed quam plurimi adhuc superi sunt casus, à *Lauterbachio* notati, & soli judicis arbitrio relicti, quos, cum præsentis dissertationis nostræ angustia, neve illa excreseat, non admittat, paucis, & solo saltem numero notare volumus, atque tales

ales reperiuntur, pag. 189. p. 190. p. 191. p. 193. p. 213.
 pag. 214. p. 215. p. 236. p. 257. p. 334. p. 350. p. 378. p. 385.
 pag. 388. p. 396. p. 413. p. 431. p. 432. p. 433. p. 438. p. 445.
 pag. 453. p. 455. p. 461. p. 466. p. 472. p. 476. p. 509. p. 511.
 pag. 541. p. 549. p. 550. p. 552. p. 592. p. 605. p. 610. p. 613.
 pag. 625. p. 626. p. 634. p. 650. p. 657. p. 667. p. 668. p. 677.
 pag. 679. p. 681. p. 685. p. 691. p. 695. p. 696. p. 706. p. 712.
 pag. 714. p. 725. p. 744. p. 745. sed tantum
 hac vice.

Corollaria.

I.

SI Christiani Christianum amorem exercerent, & communia saltem humanitatis officia sibi invicem exhiberent, plurime in causa Religionis dissensiones, ut plurimum intellectum, raro voluntatem, afficientes, sponte cessarent.

*II. Qui regimen Ecclesiae, à summa potestate contradi-
 distinctum, statuunt, illi statum in statu formant,
 & Rempublicam graviter perturbant. Jam du-
 dum invictis evictum est argumentis, Ecclesiam
 esse in Republica, non Rempublicam in Ecclesia,
 multo minus Rempublicam unam posse esse bicorpo-
 ream, Ecclesiasticam & Politicam.*

*III. Ad pacem in Republica conservandam non opus
 est, ut subditi unius ejusdemque sint religionis.*

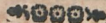
*IV. In causis controversisqve Ecclesiasticis optimum
 tolerantia dissentientium suppeditat remedium.*

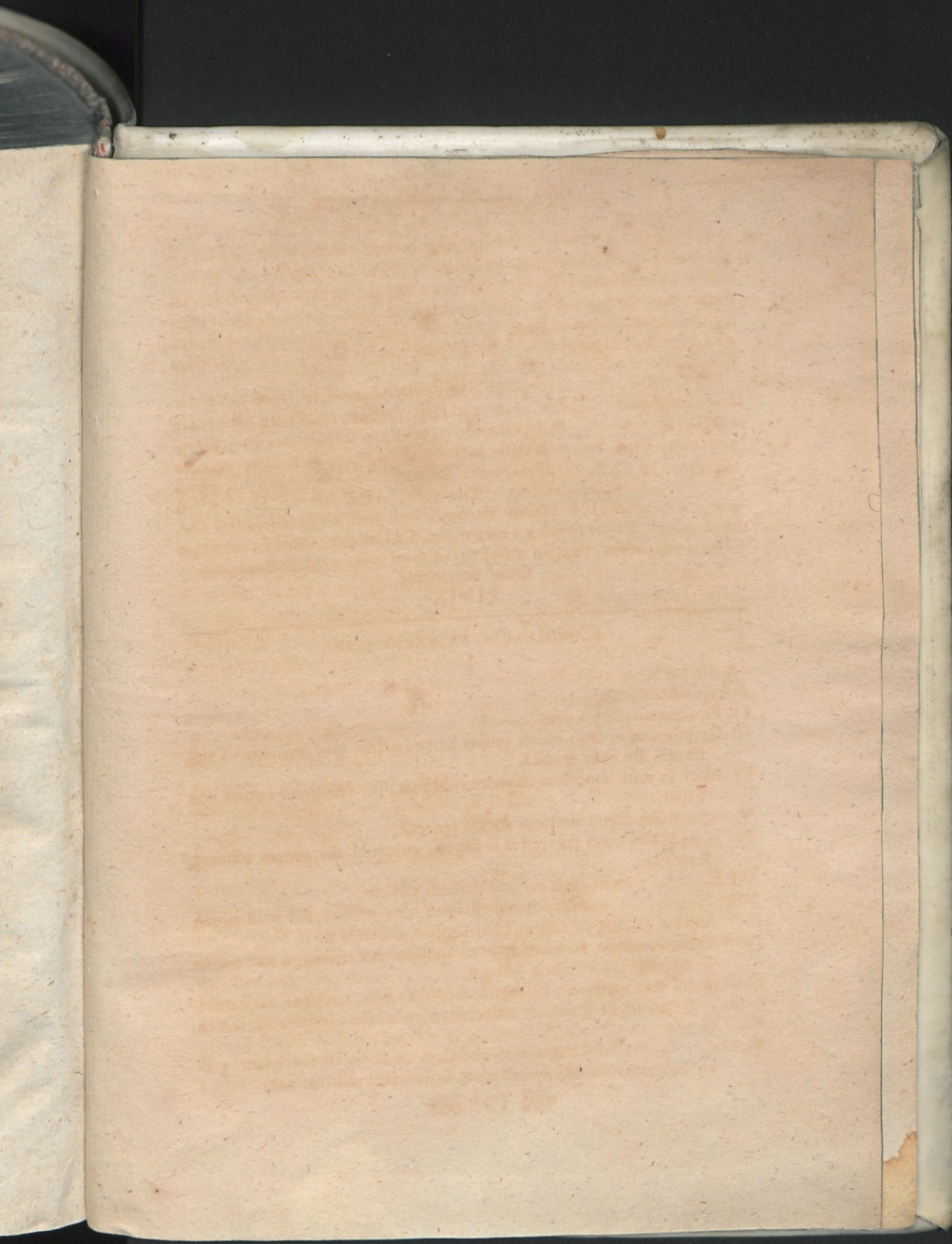
V. Quod

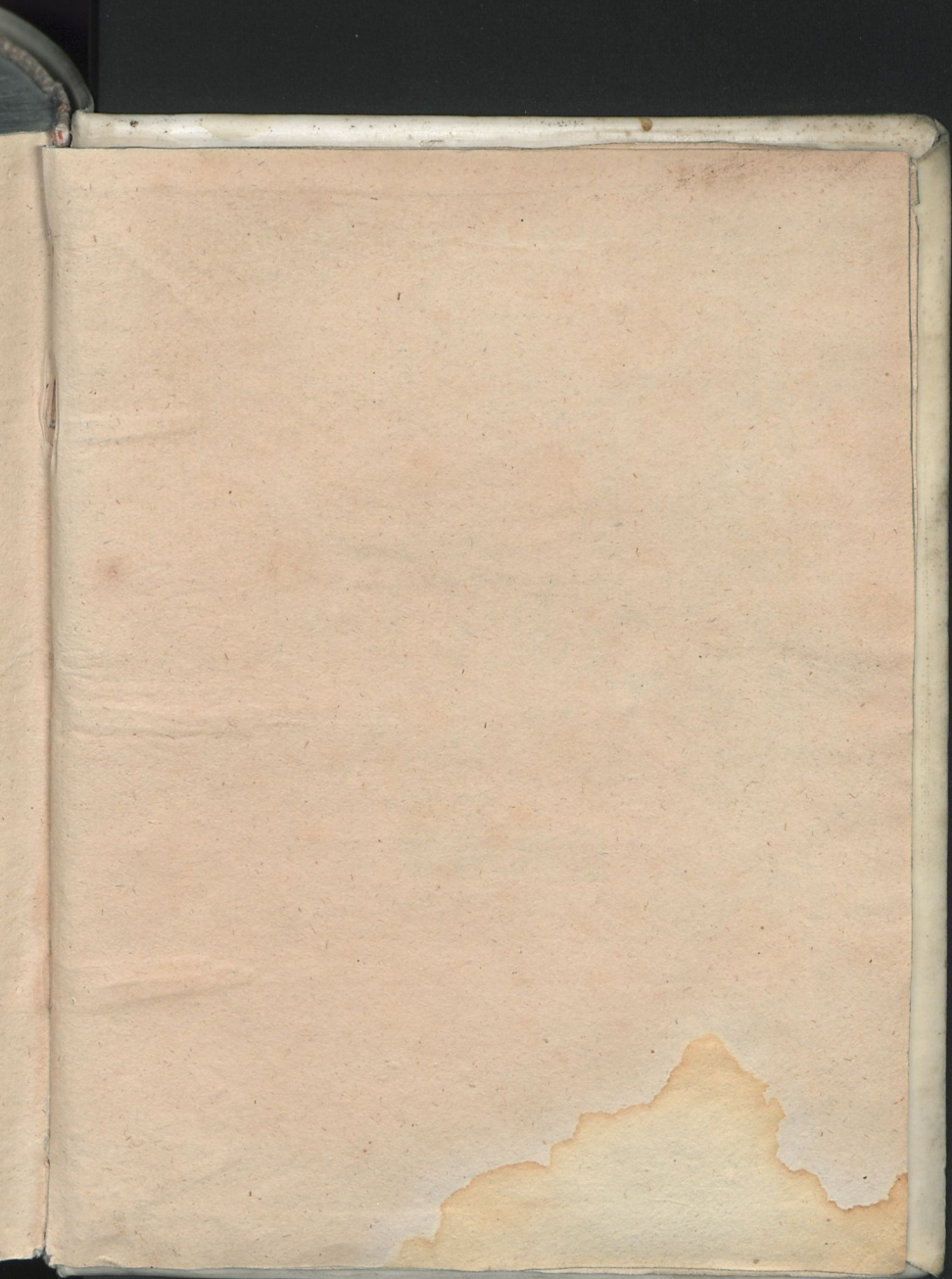
- V. Quod in A. B. cap. i. de salvo conductu, Electoribus præstando, sub pœna perjurii & amissionis voti disponitur, planè non est in usu, cum enim tempore A. B. nondum pax publica fuit stabilita, salvo conductu opus erat, qui, introductâ hâc pace, auctâque Electorum potentiâ, sponte cessat.
- VI. Desponsati, cum gratia à sponsalibus recedere volentes, ad matrimonium ineundum invitati cogi nequeunt.
- VII. Et procreatio sobolis, & mutuûm adjutorium finem æque principalem matrimonii constituunt.
- VIII. Benedictio sacerdotalis non est de essentia matrimonii.
- IX. Pœnitentia Ecclesiastica est pœna merè civilis.
- X. Dereddendis rationibus in loco domicilii conventus, incompetentiam fori non recte obvertit, dissentit Escobarius.
- XI. Infamis juramentum adversario deferre nequit.
- XII. Creditorem posse tutorem esse, frustra dubitatur.
- XIII. Donationem simplicem, à patre factam, filius conferre non tenetur.
- XIV. Matri, quæ per substitutionem patris, filio impuberi factam, exclusa est, querela inofficiosi testamenti de jure non competit. Quod & absurdum, & iniquum reputamus.
- XV. In dolosum emptorem, qui tempore venditionis non erat solvendo, & jam antea fugam nequiter præcogitaverat, etiamsi fides de pretio sit habita, dominium rerum venditarum non transfertur.

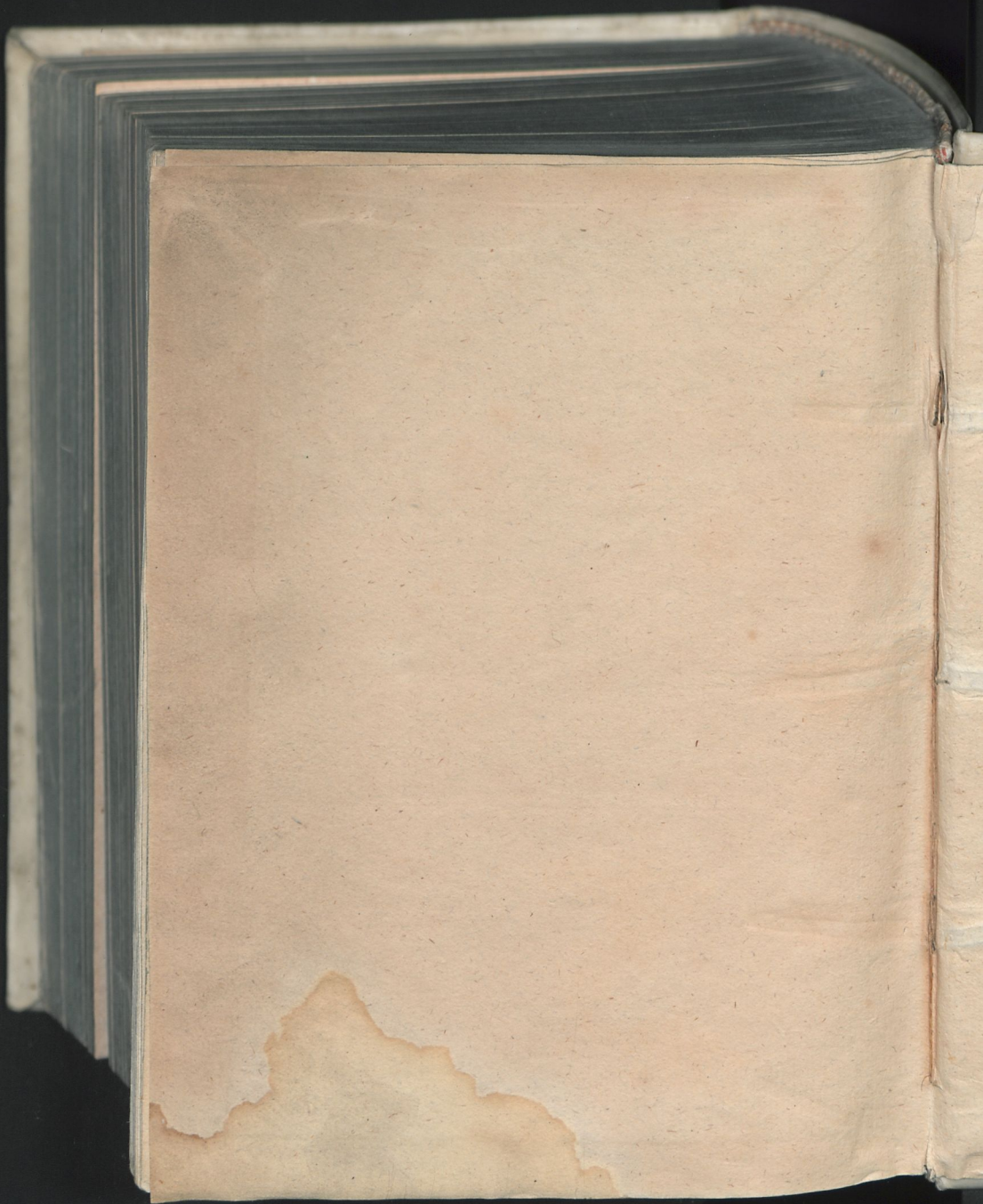
S. D. G.

94 A 7365

VD 18

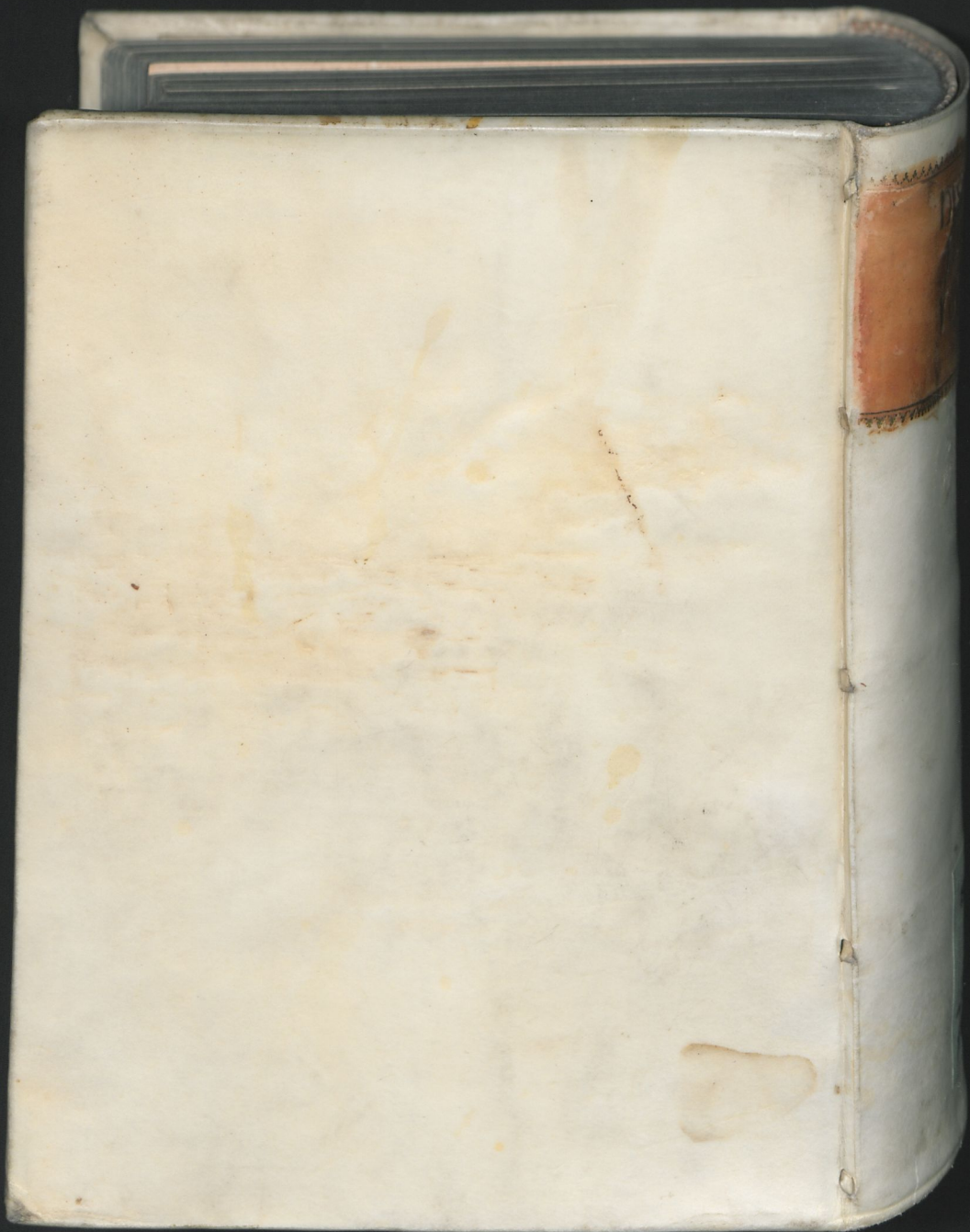
ULB Halle 3
002 185 687

Sb.

VD 17

Disputatio Inauguralis

DE

ARBITRIO JUDICIS,

QVAM,

Annuente Summo Numine,

EX AUTORITATE ET DECRETO AMPLISSIMI
CTORUM ORDINIS,
IN ACADEMIA HASSO-SCHAUMBURGICA,

Ad diem 28. Maj. An. M DCC IX.

PRÆSIDE

DN. HENR. ERN. KESTNERO,

JC. & P. P.

PRO LICENTIA

SUMMOS IN JURE HONORES, IMMUNITATES, AC
PRIVILEGIA DOCTORALIA

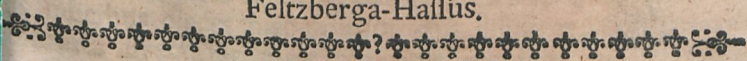
rite capeffendi

Publico MAGNIFICI SENATUS ACADEMICI

Examini submittit,

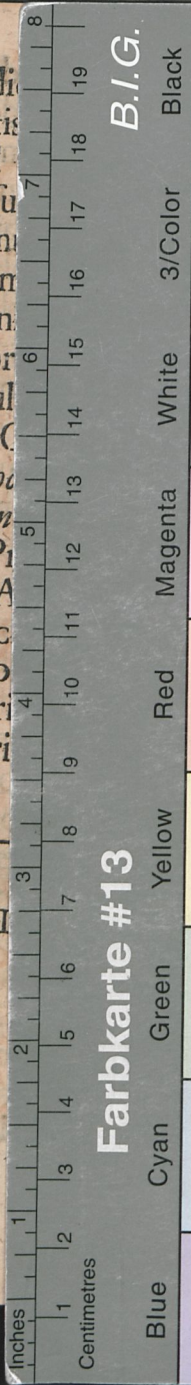
CAROLUS WILHELMUS Frank/

Feltzberga-Hallus.

RINTHELII,

Typis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, Univ. Typogr:

Farbkarte #13

B.I.G.